

Edward Szafrowski

Posoborowe prawodawstwo kościelne : 62. Instrukcja Kongregacji dla Spraw Kultu Bożego dotycząca odprawiania Mszy św. dla specjalnych grup

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 14/1-2, 267-277

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

POSOBOROWE PRAWODAWSTWO KOŚCIELNE

(c.d.)

zebrał i przetłumaczył ks. Edward Szafranski

UWAGA. W „Prawie Kanonicznym”, poczynając od nr. 3—4/1968 ukazują się na bieżąco dokumenty prawnoliturgiczne, jakie zostały promulgowane od lipca 1967 r. Ze względu na liczbę i zakres treści jest rzeczą niemożliwą zamieszczenie wszystkich pozycji w pełnym brzmieniu. Stąd niektóre dokumenty nie są zamieszczane w całości, ale znajduje się tylko o nich wzmianka. Natomiast w pełnym brzmieniu ukazują się w zbiorze zatytułowanym: „Posoborowe Prawodawstwo Kościelne”. Pierwsze tomy zbioru ukazały się w roku 1967, następne zaś w 1970. Wydanie będzie kontynuowane w następnych latach. W „Prawie Kanonicznym” poszczególne pozycje mają własną kolejną numerację.

61.

**INSTRUKCJA KONGREGACJI DLA SPRAW KULTU BOZEGO
o stopniowym wprowadzeniu w życie Konstytucji Ap. „Missale
Romanum”**

INSTRUCTIO

De Constitutione Apostolica „Missale Romanum” gradatim ad effectum deducenda.

(AAS 61/1969/749—753)

Zamieszczona jest w całości w zbiorze „Posoborowe Prawodawstwo Kościelne”.

62.

**INSTRUKCJA KONGREGACJI DLA SPRAW KULTU BOZEGO
dotycząca odprawiania Mszy św. dla specjalnych grup**

INSTRUCTIO

de Missis pro coetibus particularibus

(AAS 61/1969/806—811)

ACTIO PASTORALIS Ecclesiae inter praecipuos fines sibi proponit fidelium institutionem, quo arctius communitati ecclesiali intersint, ita ut celebrationibus, praesertim liturgicis, sedulo consocietur unusquisque cum fratribus in Ecclesiae, tum universalis tum localis, communione.

Coetus enim liturgicus, cui praesertim qui populum Dei potestate convocandi, regendi, docendi et sanctificandi fruuntur, signum et instrumentum est totius generis humani unitatis, imprimis quidem Ecclesiae cum Christo¹.

Quod vere in communi Eucharistiae celebratione efficitur et exprimitur, potissimum diebus dominicis et festis, cum circa Episcopum in coetu paroeciali, cuius pastor vicem gerit Episcopi.²

Pastoralis vere cura etiam ad coetus particulares ordinatur et dirigatur, non ad fovendam quandam separationem, neque ad parvas ecclesias et privilegia constituenda, sed ut peculiaribus fidelium necessitatibus faveatur vel christiana vita altius perspicatur iuxta eorum coetuum sodalium necessitates et formationem, omnibus cum beneficiis quae ex eodem peculiari vincu-

DZIAŁALNOŚĆ DUSZPASTERSKA Kościoła stawia sobie jako jedno z głównych zadań wychowanie wiernych dzięki któremu włączyli się ściślej we wspólnotę kościelną. Chodzi mianowicie o to, ażeby przez nabożeństwa, zwłaszcza liturgiczne, każdy łączył się pilnie z braćmi we wspólnocie Kościoła zarówno powszechnego jak i lokalnego.

Zgromadzenie bowiem liturgiczne, któremu przewodniczy ten, kto posiada władzę zwoływania ludu Bożego, kierowania, nauczania i uświęcania — jest znakiem i narzędziem jedności całego rodzaju ludzkiego, a na pierwszym miejscu jedności Kościoła z Chrystusem¹.

Dokonuje się to naprawdę i wyraża we wspólnym sprawowaniu Eucharystii, zwłaszcza w dni pańskie i świąteczne, tak przy biskupie jak i w społeczności parafialnej, której pasterz występuje w imieniu biskupa².

Troska duszpasterska obejmuje również i skierowana jest ku grupom specjalnym ale nie dla podtrzymywania pewnego rozdziału czy tworzenia „małych kościołów” lub ustanawiania przywilejów, lecz w celu wyjścia naprzeciw szczególnym potrzebom wiernych i aby uwzględnić głębiej życie chrześcijańskie, zgodnie z potrzebami i formacją osób tworzących daną grupę,

¹ Cf. Conc. Oec. Vat. II, Const. dogm. de Ecclesia *Lumen gentium*, n. 1: A.A.S. 57 (1965), p. 5; Const. de S. Liturgia *Sacrosanctum Concilium*, n. 83: A.A.S. 56 (1964), p. 121.

² Cf. Conc. Oec. Vat. II, Const. dogm. de Ecclesia *Lumen gentium*, nn. 26, 28: A.A.S. 57 (1965), pp. 31—32 et 33—36; Const. de S. Liturgia *Sacrosanctum Concilium*, nn. 41—42: A.A.S. 56 (1964), pp. 111—112; S. C. Rituum Instruct. *Eucharisticum mysterium*, nn. 26—27: A.A.S. 59 (1967), pp. 555—556.

lo spirituali vel apostolico atque ex mutuae aedificationis studio procedunt.

Quam efficaciter his coetibus peculiare huiusmodi celebrationes prodesse queant, actio pastoralis experientia satis docet. Nam cum debite ac sapienter ordinantur et diriguntur, unitati parociae non obsunt, sed eius actioni missionariae favent, quatenus nonnulli fideles propius attingi valent, quidam vero penitius formari.

Insuper vitalis eorum coetuum vigor ex eo oritur quod studium christianae veritatis communiter peractum itemque communis animi intentio propriam vitae rationem ei conformandi, in conventibus orationis, qui dicuntur, inter se copulantur, qui modis et formulis ipsis coetui magis consentaneis agantur, ac praesertim Dei Verbi lectione et meditatione; saepe denique celebratione Eucharistiae, quae ipsos conventus complet et quasi coronat.

Vehemens est nostris diebus in his coetibus desiderium Eucharisticam celebrationem participandi. Qua de causa opportunum visum est quasdam praebere normas quae hanc celebrationem ordinent, ita ut semper compositae, accurate et graviter peragatur spirituali participantium cum beneficio, atque ratione habita naturae religiosi cultus propriae.

łącznie ze wszystkimi dobrodziejstwami, jakie wypływają z tego szczególnego związku duchowego lub apostolskiego oraz z dążnością do wzajemnego budowania się,

Praktyka duszpasterska wskazuje w sposób wystarczający na to, jak skuteczną pomocą mogą stać się specjalne nabożeństwa dla tych grup. Jeżeli bowiem w sposób właściwy i roztropny są urządzone i kierowane, nie przynoszą szkody dla jedności parafialnej, lecz wspomagają działalność misjonarską parafii, ponieważ niektórych wiernych mogą bardziej bezpośrednio osiągnąć innych bardziej dogłębnie formować.

Ponadto żywotność takich zespołów czerpie swoją energię i stąd, że na tzw. zebraniach modlitewnych łączy się wspólna medytacja nad chrześcijańską prawdą ze wspólnym nastawieniem się wewnętrznym, by dostosować do niej własny styl życia — co osiągałoby się przez zastosowanie sposobów i formuł bardziej odpowiadających danemu zespołowi zwłaszcza przez czytanie Słowa Bożego i rozmyślanie; a nawet często przez sprawowanie Eucharystii, która jakby dopełnia takiego spotkania i staje się ich ukoronowaniem.

Obecnie wyraża się wielkie pragnienie, by na tego rodzaju zebraniach uczestniczyć w Eucharystii. Z tej to racji wydało się rzeczą pożyteczną, podać pewne zasady dotyczące sposobu takiego odprawiania, ażeby przebiegało ono właściwie, dokładnie i z powagą, przynosząc korzyść duchową uczestnikom, biorąc też pod uwagę właściwą naturę kultu religijnego.

1. Diligenter consideretur, num, omnibus perpensis, in singulis casibus celebratio eucharistica actioni pastorali revera prosit, an sit potius alius generis religiosa celebratio suadenda.

2. Inter coetus particulares, in quorum bonum Eucharistia celebrari potest, hos recensere licet:

a) coetus congregatos ad exercitia spiritualia peragenda, ad studia religiosa vel pastoralia per unum vel plures dies colenda, ad apostolatus laicorum aliusve generis consociationum conventus agendos.

b) Conventus, actionis pastoralis gratia, alicuius partis paroeciae.

c) Coetus fidelium, qui in locis ab ecclesia dissitis commorantur, et statutis temporibus conveniunt ad religiosam formationem suam curandam.

d) Coetus fidelium unius conditionis, qui certis temporibus inter se conveniunt propter institutionem vel religiosam formationem ipsis magis congruentem.

e) Coetus familiares circa infirmos aut aetate provectos congregatos, qui domo egredi non valent quique numquam celebrationem eucharisticam possunt participare. Quibus autem sociantur propinqui alique curam eorum gerentes.

f) Coetus familiares, occasione data vigiliae pro defuncto aliusve singularis religiosae occasionis.

3. Eucharistica celebratio pro coe-

1. Należy najpierw pilnie rozważyć, czy — po uwzględnieniu wszystkich okoliczności — jest w poszczególnych wypadkach rzeczą pożyteczną z punktu widzenia duszpasterskiego sprawowanie Eucharystii, czy też może jest wskazane urządzenie innego nabożeństwa o charakterze religijnym.

2. Wśród specjalnych grup, dla dobra których można sprawować Eucharystię, wypada wyliczyć następujące:

a) spotkania w celu odprawienia ćwiczeń duchownych w celu przeprowadzenia wykształcenia religijnego lub duszpasterskiego, trwających jeden lub więcej dni w celu uprawiania apostolatu świeckich czy odbycia zebrań innych stowarzyszeń.

b) spotkania pewnej grupy parafian, podejmowane w celach duszpasterskich.

c) Zebranie wiernych, mieszkających z dala od kościoła parafialnego, odbywane w określonych terminach w trosce o własną religijną formację.

d) spotkania wiernych jednego stanu, podejmowane w celu wychowania lub formacji religijnej bardziej do nich dostosowanej.

e) Spotkania rodzinne przy chorych lub starszych osobach, które nie mogą wychodzić z domu i dlatego nigdy nie mogłyby uczestniczyć we Mszy św. W takich wypadkach dołączają się sąsiedzi (bliscy) i inni opiekujący się tymi osobami.

f) Zebrania rodzinne z okazji modłów przy zmarłym lub z innej okazji o charakterze religijnym.

3. Sprawowanie Eucharystii win-

tibus particularibus peragatur, ple-
rumque, in loco sacro.

4. Facultas autem concendendi ut
eucharistica celebratio pro coetibus
particularibus peragatur extra lo-
cum sacrum reservatur Ordinario
loci, et, pro suis domibus, Ordina-
rio religioso; qui tamen hanc fa-
cultatem, praesertim cum agitur de
celebrationibus in domibus priva-
tis aut institutis, concedant solum-
modo si locus sit aptus et honestus,³
exclusis amen semper cubiculis.⁴

Caveatur insuper ne postulatio lo-
ci amplioris ac dignioris eo ducat,
ut quibusdam prae ceteris familiis
consulto faveatur, et ita privilegia,
quae in Constitutione de sacra Li-
turgia⁵ improbantur nova quadam
ratione reviviscant.

5. Principia vero primaria, quae
Instructione *Eucharisticum Mysterium*⁶
traduntur, prae oculis habe-
antur; haec praesertim:

a) Socrificium eucharisticum et
sacrum Convivium ita ad idem per-
tinent mysterium, ut artissimo vin-
culo theologico ac sacramentali al-
terum cum altero cohaereat.

b) Nulla Missa habeatur actio par-
ticularis exclusive propria, sed Ec-
clesiae celebratio, in qua Sacerdos
munere suo fungens toti actioni li-
turgicae, ut ipsius Ecclesiae mini-
ster, praest.

no się odbywać z zasady w miejscu
świętym.

4. Władza zaś zezwalania na sprawa-
wanie Eucharystii dla grup spe-
cjalnym poza miejscem świętym
zarezerwowana jest ordynariuszowi
miejsca, ewentualnie ordynariuszo-
wi zakonnemu, gdy chodzi o podle-
głe mu domy. Mają oni jednak u-
dzielać tego zezwolenia, zwłaszcza
gdy chodzi o odprawianie w domach
prywatnych lub instytucjach, tylko
wtedy jeżeli miejsce jest odpowied-
nie i godne³, z wykluczeniem jed-
nak zawsze sypialni⁴.

Trzeba ponadto ozuwać nad tym,
by domaganie się miejsca bardziej
obszernego i godniejszego nie pro-
wadziło do wyróżnienia pewnych
rodzin przed innymi i w ten spo-
sób nie odżywały w nowej formie
przywileje, potępione w Konstytu-
cji o Liturgii⁵.

5. Należy mieć na uwadze pod-
stawowe zasady zawarte w instruk-
cji „*Eucharisticum Mysterium*”⁶, a
zwłaszcza następujące:

a) Ofiara eucharystyczna i święta
Uczta w ten sposób tworzą jedną
tajemnicę, że razem są złączone
bardzo ścisłym węzłem teologicznym
i sakramentalnym.

b) Nie można uważać żadnej
Mszy św. w sposób ekskluzywny
za czynność własną zebrania party-
kularnego. Trzeba ją natomiast u-
ważać za czynność Kościoła, w któ-
rej kapłan wypełniając swoją fun-

³ Cf. *Institutio Generalis Missalis Romani*, n. 253.

⁴ Cfr. Litt. Apost. motu proprio datae *Pastorale munus*, n. 7: A.A.S. 56 (1964), pp. 5—12; Rescriptum Pontificium *Cum admotae*, 6 nov. 1964, n. 4.

⁵ N. 32: A.A.S. 56 (1964), p. 108.

⁶ N. 3: A.A.S. 59 (1967), pp. 540—543.

c) *Omnia illa curentur, ut, tum in loci congrua dispositione, tum in rerum personarumque habitu, laetitia cultus, qui vero Deo debetur, sanctissimo Eucharistiae Sacramento venerando exhibeatur.*

6. Quo facilius Eucharistica celebratio evadat rerum personarumque adiunctis vere consentanea, singulae eius partes apte componantur, attentis normis generalibus, et, quae sequuntur, principiis:

a) Participatio fidelium quam maxime foveatur, attentis peculiaribus adiunctis in quibus fit celebratio et facultate id facilius obtinendi.

b) Tempus aliquod vel meditationi Sacrae Scripturae vel spirituali instructioni tribuendum, pro cuiusque coetus qualitate, celebrationem praecedere poterit.

c) Praeter initialem monitionem, celebrans de Liturgia verbi ante quam lectiones recitentur, breviter disserere potest atque de Liturgia eucharistica ante praefationem; deinde etiam aliquid dicere potest ante quam fideles dimittat. Ab hoc tamen absteineat durante Prece Eucharistica.

d) Firmo prascripto litteris f et h, quae sequuntur, notato et his excerptis quae ab aliquo „commentatore” aguntur, fideles sese absteineant considerationibus, adhortationibus hisque rebus similibus in ipsa celebratione.

e) In Liturgia verbi, pro variis

kcję przewodniczy całej akcji liturgicznej jako sługa Kościoła.

c) Należy się zatroszczyć o wszystko w ten sposób, by zarówno w odpowiednim przygotowaniu miejsca, jak i wyglądzie rzeczy czy ubiorze osób przez uczczenie Najśw. Sakramentu Eucharystii, wyrazić najwyższy kult, jaki się należy prawdziwemu Bogu.

6. W celu dostosowania sprawowania Eucharystii do okoliczności rzeczy i osób, należy odpowiednio ułożyć poszczególne części z uwzględnieniem norm ogólnych i następujących zasad:

a) Należy jak najbardziej troszczyć się o czynne uczestnictwo wiernych, biorąc pod uwagę szczególne okoliczności, w których ma miejsce odprawianie oraz możliwość łatwiejszego osiągnięcia tego celu.

b) Stosownie do rodzaju danej grupy odprawianie będzie mogła poprzedzić pewna chwila medytacji Pisma św. lub jakieś pouczenie duchowe.

c) Oprócz pouczenia wstępnego, celebrans może mieć krótkie wprowadzenia na temat Liturgii Słowa przed rozpoczęciem czytań i na temat Liturgii Eucharystycznej przed prefacją. Może także skierować kilka słów przed rozesłaniem wiernych. Nie powinien jednak tego czynić w czasie Modlitwy Eucharystycznej.

d) Zachowując w mocy przepis zawarty w zamieszczonych poniżej literach f i h i wyjmując to, co wykonuje jakiś komentator, wierni winni się powstrzymać w czasie odprawiania od rozważań, pouczeń itp. czynności.

e) Do Liturgii Słowa, mając na

rerum adiunctis, textus peculiari celebrationi aptiores seligi possunt, dummodo ex approbati Lectionarii textibus seligantur.

f) Lectiones, quae fiunt ante Evangelium, aliquis ex adstantibus (vir vel mulier) legere valet; Evangelium autem a Sacerdote tantum aut, occasione data, a diacono pronuntietur.

g) In homilia Sacerdos mentionem habeat huius particularis celebrationis et rationes illustret inter coetum, qui actu congregatur, et Ecclesiam localem atque universalem intercedentes.

h) Oratio fidelium peculiaribus adiunctis aptari potest, servata semper sua religiosa proprietate. Caveatur tamen ne intentiones generales pro Ecclesia, pro mundo, pro fratribus qui necessitates patiuntur et pro adstante coetu penitus omitantur. Nihil obstat quo minus ritui qui intersunt, aliquam specialem intentionem, qua ipsi antea debite paraverint, adiciant.

7. Perfectior et absolutior participatio eucharisticae celebrationis sacramentali Communionem efficitur.

Quod vero modum S. Communionis distribuendae usus adhibeatur, qui in singulis dioecesibus legitime viget. Ad Communionem autem sub utraque specie quod attinet, ea servantur quae Institutione Generali Missalis Romani⁷ statuuntur. Huiusmodi tamen S. Communionis forma non permittitur in

⁷ Cf. nn. 240—243.

uwadze szczególne okoliczności, można dobrać teksty bardziej odpowiadające szczególnemu charakterowi odprawiania, byleby zostały dobrane z tekstów zatwierdzonego Lekcjonarza.

f) Lektury poprzedzające Ewangelię może odczytać ktoś z uczestników (mężczyzna lub kobieta). Natomiast Ewangelię powinien wykonać tylko kapłan, lub diakon, gdy jest do dyspozycji.

g) W homilii kapłan winien nawiązać do tego specjalnego sposobu odprawiania i naświetlić powiązania zachodzące między zebraną tam grupą z Kościołem lokalnym i powszechnym.

h) Modlitwę wiernych można dostosować do tych szczególnych okoliczności, zachowując zawsze jej religijny charakter. Należy jednak zwrócić uwagę na to, by nie pominąć całkowicie intencji ogólnych: za Kościół, za świat, za braci znajdujących się w potrzebie oraz za otaczających ołtarz. Jest rzeczą dozwoloną, by obecni dołączali jakąś specjalną intencję odpowiednio uprzednio przygotowaną.

7. Bardziej doskonały i pełniejszy sposób uczestnictwa we Mszy św. dokonuje się przez przyjęcie sakramentalnej Komunii św.

Gdy idzie o sposób rozdzielania Komunii św., to należy zachować praktykę prawnie obowiązującą w poszczególnych diecezjach. Co zaś dotyczy przyjmowania Komunii św., pod dwiema postaciami, to należy zachować przepisy ustalone we Wprowadzeniu Ogólnym do Mszału Rzymskiego⁷. Nie zezwala się jed-

Missis, quae domi celebrantur, nisi agitur de administrando Viatico.⁸

8. Ad fovendam fidelium participationem quaedam percipi poterit utilitas, in quibusdam maxime rerum adiunctis, etiam ex cantu sacro, quippe qui unanimitatem augeat. Tamen, hac quoque in re servantur normae de cantu et musica in sacris celebrationibus, iis omnibus remotis quae ritus sanctitati atque fidelium pietati obsistant.

9. Caveatur insuper ne eadem aptationes, quae pro his tantum casibus permittuntur, in celebrationibus, quae fiunt in ecclesia pro universa fidelium congregatione, inducantur.

10. Ad condiciones autem praevias requisitas quod attinet, ut Eucharistia pro his particularibus coetibus extra locum sacrum, praesertim ero in domibus privatis, celebrari possit haec servantur:

a) Facultas de qua in n. 4, exceptis casibus particularibus, non detur pro dominicis et diebus festis de praecepto, ne coetus liturgicus parocialis privetur ministerio sacerdotum et fidelium participatione ad vitam et unitatem communitatis fovendam.

b) Si sacerdos celebrans non sit ipse parochus, parochum semper

nak na tę formę Komunii św. we Mszach odprawianych w domu, chyba że chodzi o udzielenie wiatyku⁸.

8. Dla ożywienia uczestnictwa wiernych może się okazać pożytecznym zwłaszcza w pewnych okolicznościach, także śpiew sakralny, ponieważ potęguje jednomyślność. Jednakże i na tym odcinku należy zachować przepisy dotyczące śpiewu i muzyki w czynnościach sakralnych, usuwając to wszystko, co by nie odpowiadało świętości obrzędu i nie podtrzymywało pobożności wiernych.

9. Ponadto trzeba zwrócić uwagę na to, by do odprawiania, jakie ma miejsce w kościele dla wszystkich wiernych, nie wprowadzać tych przystosowań, na które się zezwala jedynie w omawianych tutaj wypadkach.

10. Co dotyczy wstępnych warunków wymaganych do sprawowania Eucharystii dla tych specjalnych grup, poza miejscem świętym, zwłaszcza zaś w domach prywatnych, to należy zachować co następuje:

a) Zezwolenia, o którym mowa w n. 4, nie powinno się udzielać na niedziele i święta nakazane, wyjmując wypadki szczególne. Chodzi mianowicie o to, by liturgicznego zgromadzenia parafialnego nie pozbawiać posługi kapłańskiej i uczestnictwa wiernych, pogłębiającego życie i jedność wspólnoty.

b) Jeżeli kapłanem odprawiającym nie jest sam proboszcz, zawsze

⁸ Cf. S. C. Rituum, *Instructio Eucharisticum Mysterium*, nn. 32, 6 et 41: A.A.S. 59 (1967), pp. 559 et 563.

praemoneat. Qui relationem faciat Episcopo de celebrationibus peractis.

c) Normae circa ieiunium eucharisticum serventur, ita ut numquam S. Missam aliqua cena vel convivium immediate praecedat. Si vero haec sequantur, ne eadem mensa in qua Eucharistia celebrata est, quantum frueri potest, adhibeantur.

d) Panis pro Eucharistia sit azymus, qui solus in Ecclesia latina permittitur, eadem forma confectus, quae ex consuetudine in ceteris Missis adhibetur.

e) Tempus celebrationis non sit nox valde producta.

f) Si agitur de coetibus familiaribus, ne excludantur, qui rationaliter petant ut celebrationem participant.

11. Ad certiores denique effectum harum celebrationum assequendum earumque spiritualem efficacitatem plenius procurandam, in iisdem tum parandis tum peragendis dignitas totius actionis sacrae semper religiose curetur, eius forma nec non elementa magis apta, salva liturgiae praescriptorum ratione, opportunè seligantur. Quapropter:

a) Textus in S. Missa adhibendi tantummodo e Missali vel ex approbatis supplementis sumantur. Reprobatur ut arbitraria, quaevis com-

powinien powiadomić proboszcza. Natomiast proboszcz ma obowiązek dawać biskupowi relację dotyczącą tego sposobu odprawiania.

c) Należy zachować przepisy odnośnie do postu eucharystycznego w ten sposób, by Mszy św. nie poprzedzał bezpośrednio jakiś posiłek lub uczta. Jeżeli zaś mają one miejsce po Mszy św., trzeba się zatroszczyć o to, by — o ile to możliwe — nie używano w tym celu tego samego stołu, na którym sprawowano Eucharystię.

d) Do Eucharystii należy użyć chleba przaśnego, bo tylko takiego można używać w Kościele łacińskim. Winien też być wypieczony w takiej formie, w jakiej na podstawie tradycji używa się go także w innych Mszach św.

e) Gdy idzie o czas odprawiania, to nie powinna to być późna noc.

f) Jeżeli chodzi o zgromadzenia rodzinne, to nie powinno się wykluczać tych, którzy z uzasadnionych przyczyn pragną uczestniczyć we Mszy św.

11. Wreszcie w celu pewniejszego osiągnięcia zamierzanego skutku tego sposobu odprawiania oraz uzyskania pełniejszych owoców duchowych, zależy zatroszczyć się zarówno w przygotowaniu jak i samym odprawianiu o zachowanie godności całej czynności świętej. Należy też wybrać bardziej odpowiednią formę i poszczególne elementy, z zachowaniem przepisów liturgicznych.

Stąd:

a) Teksty obowiązujące we Mszy św. należy dobierać ze Mszału lub z zatwierdzonych dodatków. Jako samowolę trzeba potępić wszelką

mutatio, salvo praescripto sub n. 6, e).

b) Altaris supellex, vasa sacra et vestimenta, numero, forma et qualitate praesentibus legibus congruant.⁹

c) Ad celebrantis gestus et caeremonias, nec non ad adstantium habitum quod attinet, valent ea, quae pro ordinaria eucharistica celebratione praescribuntur.

Animarum igitur pastores enixe invitantur ut harum celebrationum efficaciam spiritualem ad animos formandos altius perpendant. Tantummodo enim vim suam habent si participantes per eas ad penitus christianum mysterium cognoscendum, ad divinum cultum fovendum, ad sese in communitatem ecclesiae inserendos atque fructuosius inter fratres apostolatum caritatemque exercenda adducantur.

Quamvis his diebus nonnulli sint qui ex *rebus novis* quandoque insanis, quas ostendunt, vel ex liturgicarum celebrationum arbitrariis formis, quas excogitant, sese existimant esse *renovatos*, tamen sacerdotes, saeculares et regulares, vere de fidelium bono solliciti, compertum habeant actionis pastoralis mansurae et sanctificantis viam in constanti et magnanima fidelitate erga Ecclesiae voluntatem inveniri, quae eius praeceptis, normis et structuris exprimitur.

Quod autem ab huiusmodi ratione abducit, quamvis specie alliciat, fidelium mentes perturbat atque sa-

zmianę, zachowując jednak przepis zawarty w n. 6, e).

b) Wyposażenie ołtarza, naczynia święte i szaty powinny odpowiadać obecnym przepisom liturgicznym co do liczby, formy i jakości.⁹

c) Gdy idzie o gesty celebransza i ceremonie, jak również o ubiór uczestników, to obowiązują te same przepisy co i przy zwykłym odprawianiu.

Zachęca się przeto duszpasterzy, ażeby głębiej rozważyli pożytek duchowy takich sposobów odprawiania w aspekcie formacji duchowej. Tylko bowiem wtedy stają się one owocne, jeżeli uczestnicy otrzymują przez nie sposobność dogłębniejszego poznania tajemnicy chrześcijańskiej, potęgowania kultu Bożego, włączania się we wspólnotę kościelną oraz owocniejszego praktykowania między braćmi apostolatu i miłości.

Chociaż obecnie nie brak takich, którzy odnowę upatrują w „nowinkach”, czasem niezdrowych, ale sensacyjnych i w nowych dowolnych formach odprawiania liturgii, to jednak kapłani, zarówno diecezjalni jak i zakonni, rzeczywiście zatroskani o dobro wiernych, winni zdawać sobie z tego sprawę, że droga trwałego i uświęcającego duszpasterstwa, polega na stałej i wielkodusznej wierności względem woli Kościoła, wyrażonej w Jego nakazach, normach i strukturach.

Co zaś od wspomnianej zasady oddala, chociażby wabiło wyglądem wprowadza zamieszanie w umy-

⁹ Cf. *Institutio Generalis Missalis Romani*, nn. 268—270; 290—296; 297—310.

cerdotale ministerium languidum in-
fructuosumque reddit.

Haec Instructio, quam de manda-
to Summi Pontificis, Sacra Congre-
gatio pro Cultu Divino confecit, et
ipse Summus Pontifex approbavit,
omnes Ss. Missarum celebrationes
pro coetibus particularibus posthac
ordinabit.

E Civitate Vaticana, die 15 Maii
1969, in Ascensione Domini.

Benno Card. GUT, PRAEFECTUS
H. Bugnini, a Secretis

ślach wiernych i posługę kapłań-
ską pozbawia gorliwości oraz czyni
bezwocną.

Powyższa Instrukcja sporządzona
z polecenia Papieża przez Kongre-
gację dla Spraw Kultu Bożego, bę-
dzie na przyszłość regulowała spra-
wę odprawiania Mszy św. dla grup
specjalnych. Otrzymała ona zatwier-
dzenie Ojca św.

Wydana w Państwie Watykań-
skim, dnia 15 maja 1969 r., we
Wniebowstąpienie Pańskie.

Benno Kard. GUT, PREFEKT
H. Bugnini, Sekretarz

63.

Prot. nr 1560/69

Watykan, dnia 10 listopada 1969

Eminencjo, Ekscelencjo

Ponieważ niektóre Konferencje Biskupów, przygotowując nowe wy-
dania Mszału Rzymskiego z tekstem w języku narodowym, skierowały
pytanie, czy do tłumaczenia na język narodowy obowiązkowo należy
dołączyć tekst łaciński, Kongregacja, po dokładnym rozważeniu sprawy,
postanowiła, uzyskując na to zgodę Ojca św., odpowiedzieć co nastę-
puje:

1. W wydaniach Mszału Rzymskiego dla użytku liturgicznego, który
zawiera tekst w języku narodowym, nie koniecznie musi być drukowa-
ny tekst łaciński.

2. Dla ułatwienia celebry kapłanom, którzy nie znają języka dane-
go miejsca, wszystkie mszały z językiem narodowym powinny zawierać
na odpowiednim miejscu (np. jako dodatek) tekst w języku łacińskim:

a) Całego „Porządku Mszy św.” (Ordo Missae) z niektórymi prefacja-
mi i czterema modlitwami Eucharystycznymi;

b) Niektóre formularze Mszy św., których można by używać w róż-
nych dniach lub w różnych okresach liturgicznych.

Wydane w ten sposób teksty mogą być dołączone jako wkładka.

3. Biskupi winni dbać o to, by w każdym kościele był pod ręką Mszał
Rzymski w języku łacińskim; podobnie i w Sanktuariach, by łatwo był
dostępny tekst Mszy własnej.

Z tej okazji pragnę uprzejmie podać do wiadomości, że: